

Studieplan for Norsk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng) (2019–2020)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning,
Studieleder Jarl Hagen

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Norsk 60 studiepoeng fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsett som lærer i norsk på 5. - 10. trinn i norsk skole.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Norsk er eit kunnskaps- og dannelsesfag, eit estetisk fag, eit språkfag og eit praktisk profesjonsfag. Læringsutbyttet i dei fire emna i studiet er knytt til fagleg kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse som er nødvendig for å kunne undervise i norskfaget på 5. - 10. trinn.

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om relevante teoriar om lesing og leseopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om lesestrategiar
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosatetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
- har kunnskap om relevante teoriar innan munnleg opplæring
- har kunnskap om relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har kunnskap om barnelitteratur og nyare litteratur som vender seg mot vaksne lesarar
- har utvida innsikt i korleis gutar og jenter på ungdomstrinnet kan motiverast til lesing og vidareutvikle leseforståing og lesestrategiar, både elevar med norsk som førstespråk og norsk som andrespråk
- har kunnskapar om kva som kjenneteiknar språkleg kommunikasjon i ulike medium
- har utvida kunnskapar om munnlege og skriftlege sjangrar i moderne medium og innsikt i korleis elevar frå 5. til 10. trinn utviklar kunnskapar om desse og kan nytte dei i eige tekstarbeid
- har kunnskapar om ulike teoretiske perspektiv og retningar i arbeidet med å forstå litteratur
- har god litteraturhistorisk oversikt og kunnskapar om sentrale verk i norsk fiksjonslitteratur og sakprosa og kjennskap til teoriar om samansette tekstar
- har kunnskap om kva som skjer når ein tekst blir overført frå eit medium til eit anna (adaptasjon)
- har brei innsikt i korleis elevar på 5.-10. trinn kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk
- har brei kunnskap om relevante teoriar om skriving og skriveopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane skriving kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om skrivestrategiar
- har kunnskap om gjeldande normering av bokmål og nynorsk
- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk
- har utvida innsikt i korleis elevar med norsk som andrespråk kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har inngåande kunnskap om norsk språkhistorie
- har god innsikt i språklege endringsprosessar i fortid og samtid
- har god innsikt i talemålsvariasjonen i moderne norsk på historisk og dialektologisk grunnlag
- har kjennskap til språk som ungdom brukar
- har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk

Ferdigheiter

Studenten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i leseopplæring frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan leggje til rette for at elevar får lese eit breitt utval litteratur, også sakprega tekstar i tradisjonelle og moderne medium, at dei utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan analysere, tolke og vurdere tekster og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måtar
- kan bruke varierte arbeidsmåtar for auka litteraturforståing og glede hos elevane
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhald i samtalen med omsyn til kjønn, alder, kunnskap og kulturell bakgrunn hos mottakarane
- kan sette i gang, rettleie og vurdere munnleg og samansett tekstproduksjon hos elevar på ungdomstrinnet og grunnngi karakterane som blir sett

- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekster, sjå dei i eit historisk perspektiv og sette dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng
- kan rettleie elevar i bruk av litteraturfagleg kjeldemateriale
- kan samanlikne tekstar skrivne for ungdom og vaksne med omsyn til innhald, form og funksjon
- kan sette sentrale norske tekstar og eit utval samiske tekstar (i omsetting) inn i ein historisk samanheng og sjå dei i lys av nordisk og annan internasjonal litteratur
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan analysere språket som system
- kan legge til rette for at elevar får skrive sakprega tekstar og fiksjonstekstar av ulikt slag
- kan rettleie elevar i ulike former for skriftleg argumentasjon og i variasjon i ordbruk og setningsoppbygging
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av skriftlege elevtekstar
- kan vurdere relevante undervisningsmetodar i skriveopplæring, skriftforming og grammatikk frå 5. til 10. trinn, både for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan nytte retoriske kunnskapar i arbeid med skriftlege tekstar
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i lese- og skriveopplæring på 5.-10. trinn for elevar med norsk som andrespråk
- kan legge til rette og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevane
- kan bruke kunnskap om talemål og skriftspråksnormering i skriveopplæringa
- kan legge til rette for variert grannespråksundervisning

Generell kompetanse

Studenten

- er ein sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan nytte faglege kunnskapar til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekster slik at dei kan utvikle seg sjølv, skaffe seg kunnskap og førebu seg for aktiv deltaking i offentlige rom og samfunnet som eit heile
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

Opptak

Ingen krav ut over opptakskravet til Grunnskolelærerutdanningen 5-10 (240 studiepoeng).

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhald

Studiet har fire emne, kvart på 15 studiepoeng. Dei fire emna har desse hovudområda:

NOR101 Barnelitteratur, leseopplæring og munnlegheit:

- Lesing og leseopplæring
- Litteratur og litteraturredaktikk
- Munnleg opplæring

NOR102 Grammatikk, skriveopplæring og elevtekster:

- Skriveopplæring og arbeid med elevtekster med vekt på 5. - 10. trinn
- Språket som system
- Språknormering, bokmål og nynorsk

NOR103 Språkleg mangfald, variasjon og endring:

- Talemålsvariasjon (dialektologi og sosiolingvistik)
- Språkhistorie etter 1800
- Norsk som andrespråk og fleirspråklegheit generelt
- Sidemålsdidaktikk
- Nabospråksdidaktikk

NOR104 Litteraturhistorie og litteraturformidling:

- tekstlesing i et litteraturteoretisk og kulturhistorisk perspekti
- tolking og analyse av skjønnlitterære og multimodale tekster
- didaktikk knyttet til skjønnlitteratur og multimodale tekster
- litteraturformidling på tvers av medier

Meir detaljert beskriving av innhaldet finst i dei fire emnebeskrivingane.

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Undervisnings- og læringsformer

I studiet blir det lagt vekt på at studentane skal møte varierte arbeidsformer som f.eks. forelesingar, didaktisk refleksjon, faglege diskusjonar, gruppearbeid og individuelt arbeid. Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal ha ei utforskande tilnærming til faget og undervisninga i faget. Undervisninga bygger på oppdatert forskingsbasert kunnskap. IKT/digitale arbeidsformer er integrert i studiet.

Andre sentrale område som er integrert i undervisninga er fagdidaktikk, grunnleggande ferdigheiter, tilpassa opplæring, vurdering, fleirkulturelle og samiske perspektiv.

Biblioteket skal bidra til å auke studentanes evner til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant fagleg informasjon. Studentane får tilbod om bibliotekundervisning for å lære å søke i norske informasjonsskjelder, få kjennskap til internasjonale databasar og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det er også tilbod om kurs i referanseteknikk.

Arbeidskrav

I kvart emne er det obligatoriske arbeidskrav som må vere godkjende for at studenten skal kunne framstille seg til eksamen. Sjå meir informasjon i dei ulike emnebeskrivingane.

Vurderingsformer

Studiet legg opp til samarbeid mellom lærarar og studentar gjennom at studentane gruppevis eller enkeltvis får tilbakemeldingar på eigne arbeid frå lærarar eller medstudentar. Sjå emnebeskrivingane for meir informasjon.

Obligatoriske arbeidskrav må vere godkjende før studenten kan framstille seg til eksamen i dei enkelte emna.

Studentane blir prøvd i begge målformer. Det er ikkje høve til fritak frå prøving i ei av målformene.

Studiet har både munnlege og skriftlege eksamensformer. Eksamensform for dei enkelte emna er skildra i emnebeskrivingane.

Det blir nytta bokstavkarakterar A-F.

Praksis

Det er knytt praksis til studiet. Sjå nærmare informasjon i programplan for Grunnskolelærarutdanning 5-10 og Plan for praksis (5-10).

Internasjonalisering

Ved Avdeling for lærarutdanning blir det lagt vekt på at studentane skal sjå fag og lærararbeid i eit internasjonalt perspektiv. Det inneber at det blir lagt til rette for kontakt med tilsvarende utdanningsinstitusjonar i andre land og for utveksling av lærarar og studentar som ønsker å arbeide spesielt med internasjonale spørsmål knytt til utdanning og læring.

I norskfaget blir det nordiske perspektivet spesielt vektlagt.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby ei aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av at studentane gir tilbakemeldingar og at dei tar del i evaluering av studia.

Det enkelte fagmiljøet har ansvar for å etablere faste og allment kjende rutinar for evaluering på emnenivå (EVA3). Sjå emnebeskrivingane for detaljar.

Litteratur

Sjå emnebeskrivingane. Litteraturlister som er publisert for emne som ligg fram i tid, kan bli oppdaterte framfor kvart semester. Oppdaterte litteraturlister vil vere tilgjengelege i emnebeskrivingane ved semesterstart.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 24. mars 2018

Studieplanen er revidert

Studieplanen gjelder for

2019-2020

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2019

Norsk (5-10) 60 studiepoeng

LUNOR10117

Barnelitteratur, leseopplæring og munnlegheit (5-10)

15 stp

LUNOR10419

Litteraturhistorie og litteraturformidling (5-10)

15 stp

Vår 2020

Norsk (5-10) 60 studiepoeng

LUNOR10217

Grammatikk, skriveopplæring og elevtekster (5-10)

15 stp

LUNOR10318

Språkleg mangfald, variasjon og endring

15 stp

LUNOR10117 Barnelitteratur, leseopplæring og munnlegheit (5-10) (Høst 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Camilla Häbler

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk for grunnskolelærerutdanning 5-10* (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

7. semester (haust) i *Grunnskolelærerutdanning 5-10* (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om relevante teoriar om lesing og leseopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om lesestrategiar
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosatetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
- har kunnskap om relevante teoriar innan munnleg opplæring
- har kunnskap om relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har kunnskap om barnelitteratur og nyare litteratur som vender seg mot vaksne lesarar

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan vurdere og bruke relevante undervisningsmetodar i leseopplæring frå 5. til 10. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan leggje til rette for at elevar får lese eit breitt utval litteratur, også sakprega tekstar i tradisjonelle og moderne medium, at dei utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan analysere, tolke og vurdere tekster og presentere litterære og litteraturteoretiske innsikter på varierte måtar
- kan bruke varierte arbeidsmåtar for auka litteraturforståing og glede hos elevane
- kan samtale om litteratur og tilpasse form og innhald i samtalen med omsyn til kjønn, alder, kunnskap og kulturell bakgrunn hos mottakarane

Generell kompetanse

Kandidaten

- er ein sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

NOR101 er konsentrert om desse fagområda:

- Litteraturteori, tekstteori og sjangerlære
- Lesing og leseopplæring
- Munnleg opplæring

I dette emnet er det tekstkunnskap og lesing som står sentralt. Det vil bli arbeid både teoretisk og skoleretta med alle områda, i samsvar med måla for læringsutbytte. Det fleirspråklege og fleirkulturelle perspektivet vil bli integrert i ulike tema. Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskingsbasert kunnskap. I lærarutdanninga spelar dessutan praksisperiodane ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til læringsutbytta i emnet.

Digitale arbeidsmåtar i emnet er blant anna: Innføring i bruk av læringsplattform, innføring i bruk av Word (eller tilsvarende tekstbehandlingsprogram) og stavekontroll, læringsressursar for grunnskolen på nett, digital tilbakemelding på arbeidskrav (munnleg og/eller skriftleg).

Arbeidsomfang

I emnet må det reknast med totalt 400 timar arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, sjølvstudium, arbeidskrav, eksamensførebuing og eksamensgjennomføring.

Praksis

Praksis er integrert i emnet. Erfaringar frå praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget. Praksisopplæringa er nærmere beskrevet i Plan for praksis for Grunnskolelærerutdanningen 5-10 (240 studiepoeng).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

I løpet av semesteret blir det gitt oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema i emnet, og i samband med praksis:

1. Individuell skriftleg oppgåve med litterær analyse
2. Deltaking på profesjonsdagar
3. Individuell skriftleg oppgåve om eiga lesing
4. Individuell skriftleg rapport om arbeidet med dei skjønnlitterære tekstane i emnet

Begge målformer skal vere representerte, kvar med om lag 50 % av tekstmengda.

Tilbakemelding på arbeidskrav kan dels vere frå faglærarar, dels frå andre studentar, eventuelt kan dei bli vurdert av studenten sjølv (f.eks. refleksjonslogg). Meir detaljert beskriving av innhaldet i arbeidskrava vil bli gitt ved undervisningsstart.

Begge målformer skal vere representert blant dei skriftlege arbeidskrava.

Alle arbeidskrav må vere godkjende før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell heimeeksamen Varigheit: tre dagar.

Omfang: 3000 ord (+/- 10 %). Innhaldsliste og litteraturliste kjem i tillegg.

Målform: Bokmål

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Studentane får anledning til å delta i evaluering av emnet (EVA3). Resultata blir handsama av studieieiar og av faglærarane som er knytt til emnet.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 20.05.2019

Teoripensum:

Lesing og leseopplæring:

Penne, Sylvi (2001). Å bli en som leser litteratur - en utviklingshistorie om lesing fra 6 til 16. I Norsk som identitetsfag - norsklæreren i det moderne. Oslo: Universitetsforlaget. (ca. 19 sider)

Roe, Astrid (2014). Lesedidaktikk - etter den første leseopplæringen. Oslo: Universitetsforlaget. (ca. 224 sider)

Litteratur og litteraturdydidaktikk:

Birkeland, Tone & Ingebjørg Mjør (2018). Barnelitteratur - sjangrar og teksttypar. Oslo: Cappelen Damm. (ca. 200 sider)

Kaldestad, Per O. (2006). Diktboka - om arbeid med poetiske tekstar i skolen. Oslo: Cappelen. (Teoridelen, 130 sider)

Munnleg opplæring:

Bakken, Jonas (2014). Retorikk i skolen. Oslo: Universitetsforlaget. (ca. 120 sider)

Primærtetekster:

Tre biletbøker:

Bache-Wiig, Anna og Lisa Aisato (2010). Don Fridtjof. Oslo: Cappelen Damm.

Dahle, Gro og Svein Nyhus (2002). Snill. Oslo: Cappelen.

Fosse, Jon og Akin Düzakin (2005). Kant. Oslo: Samlaget.

Fire verk frå nyare nordisk barne- og ungdomslitteratur:

Hagerup, Klaus (1990). Høyere enn himmelen. (tilgjengeleg som e-bok)

Harstad, Johan (2008). Darlah - 172 timer på månen. Oslo: Cappelen Damm.

Lindgren, Astrid (1973). Bröderna Lejonhjärta. Stockholm: Rabén & Sjögren. (på svensk)

Loe, Erlend (2003). Kurt koker hodet. Oslo: Cappelen.

Sakprosa for barn og ungdom

Ersland, Bjørn Arild (2010). Fengslet - en bok om å sitte inne. Oslo: Omnipax.

Eitt drama

Ibsen, Henrik (1867). Peer Gynt. (tilgjengelig som e-bok)

Fire nordiske romanar frå nyare tid:

Arvola, Ingeborg (2004). Forsiktig glass. Oslo: Cappelen.

Niemi, Mikael (2000). Populärmusik från Vittula. Stockholm: Norstedts. (på svensk)

Vaage, Lars Amund (2002). Kunsten å gå. Oslo: Oktober.

Ørstavik, Hanne (1999). Like sant som jeg er virkelig. Oslo: Oktober. (tilgjengelig som e-bok)

Studentene skal lese tre kompendier:

- Kompendium i folkedikting
- Novellekompendium
- Lyrikkompendium

E-post fagansvarlig: camilla.habler@hiof.no

LUNOR10419 Litteraturhistorie og litteraturformidling (5-10) (Høst 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Leif Erik Vold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norski grunnskolelærerutdanning 5-10* (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

7. semester (høst) i Grunnskolelærerutdanningen 5-10 (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskaper om ulike litteraturteoretiske perspektiver
- har litteraturhistorisk oversikt og kunnskaper om sentrale verk i nordisk fiksjonslitteratur og sakprosa
- har innsikt i den faglige debatten om litterær kanon, dannelse og literacy
- har utvidede kunnskaper om ulike sjangrer og medium og innsikt i hvordan elever fra 5.-10. trinn utvikler kunnskaper om disse

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tolke skjønnlitterære tekster
- kan sette sentrale nordiske tekster inn i en historisk, kulturhistorisk og sosial kontekst
- kan veilede elever i litteraturforståelse
- kan legge til rette for litteraturundervisning i ungdomsskolen

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i norskfagets idégrunnlag og historie
- har innsikt i nyere norskfaglig forskning
- har et kritisk blikk på norskfagets innhold
- har forståelse for norskfagets plass i skolens samfunnsoppdrag og kan se faget i et større dannelsesperspektiv
- kan rettlede elever i arbeidet med tekster slik at de kan utvikle seg selv, skaffe seg kunnskap og forberede seg for aktiv deltaking i samfunnet

Innhold

Norsk 104 er konsentrert om fire fagområder

- tekstlesing i et litteraturteoretisk og kulturhistorisk perspektiv
- tolking og analyse av skjønnlitterære og multimodale tekster
- didaktikk knyttet til skjønnlitteratur og multimodale tekster
- litteraturformidling på tvers av medier

Undervisnings- og læringsformer

Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskningsbasert kunnskap.

Digitale arbeidsmåter i emnet er blant annet:

Innføring i andre digitale undervisningsverktøy, smartbøker/digitale bøker og andre digitale medium, videreutvikling av tekstbehandling med tanke på større tekstmengder og sitat-/referanseteknikk, videreutvikling av presentasjonsverktøy til forskningsformidling.

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Praksis

Praksis er integrert i emnet. Erfaringer fra praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget. Se informasjon om praksisopplæringa i Plan for praksis for Grunnskolelærerutdanning 5-10.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

To skriftlige arbeidskrav om skjønnlitteratur eller multimodale tekster. Det ene arbeidskravet skal ha tilknytning til svensk språk og litteratur. Det andre kan hentes fra alle deler av fagstoffet.

Arbeidskravene må leveres innen oppgitt frist. For å kunne framstille seg til eksamen, må arbeidskravet være godkjent.

Eksamen

Emnet har to deksamener:

Deleksamen 1: Hjemmeeksamen over tre dager av fagartikkeltypen med et kritisk, reflekterende og analytisk innhold knyttet til en eller flere av tekstene i studiet.

Deleksamen 2: En skriftlig eksamen på fire timer, der studenten blir prøvd i kunnskapsstoff fra pensumet.

Tillatte hjelpemidler: ordbok/ordliste, både bokmål og nynorsk samt Kunnskapsløftet generell del og læreplanen for norsk.

Begge eksamenene skal gjennomføres elektronisk.

Målformen på de to deksamenene er valgfri, men en må være på nynorsk og en på bokmål. Ved vurdering teller de to deksamenene likt, og begge må være bestått for å få karakter i emnet.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

En ekstern og en intern sensor.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Ny/utsatt eksamen blir gjennomført saman med ordinær eksamen neste studieår.

Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i evaluering av emnet (EVA3). Resultatene behandles av studieleder og av faglærerne som er knyttet til emnet.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert i 1. desember 2018.

Teori

Andersen, Per Thomas (2012). Norsk litteraturhistorie (2. utgave). Oslo: Universitetsforlaget. (utdrag, ca. 350 sider)

Nordstoga, Sveinung & Kirsten L. Kruse (red.) (2014). Den moglege sjølvoverskridinga. Norskfaget som danningfag. Oslo: Abstrakt forlag. (219 sider)

Andersen, Per Thomas, Gitte Mose & Thorstein Norheim (2012): Litterær analyse - en innføring; Oslo: Pax forlag (utdrag ca. 158 sider)

Skjønnlitteratur

Tekstene som er merket med asterisk (*) er tilgjengelige som gratis e-bøker.

Primærttekster:

Islendingesaga: Soga om Gisle Sursson (*)

Ludvig Holberg: Erasmus Montanus (*)

H.C. Andersen: 4 eventyr (NB: skal leses på dansk)

Bjørnstjerne Bjørnson: Synnøve Solbakken (*)

Henrik Ibsen: Vildanden (*)

Amalie Skram: Lucie (*)

Knut Hamsun: Sult (*)

August Strindberg: Fröken Julie (*) (NB: skal leses på svensk)

Karen Blixen: to noveller (NB: skal leses på dansk)

Aksel Sandemose: En flyktning krysser sitt spor (*)

Johan Borgen: Lillelord (*)

Tarjei Vesaas: Is-slottet (*)

Dag Solstad: Genanse og verdighet (*)

Per Olof Enquist: Kapten Nemos bibliotek (NB: skal leses på svensk)

Novellekompendium

6 noveller og korttekster fra perioden fra ca. 1500 til ca. år 2018.

Diktkompendium

Et utvalg på ca. 30 dikt fra barokken til i dag. Carl Michael Bellman, Henrik Wergeland, Sigbjørn Obstfelder, Olaf Bull, Karin Boye, Rolf Jacobsen, Tarjei Vesaas, Alf Prøysen, Olav. H. Hauge og minst ett dansk dikt skal være representert.

LUNOR10217 Grammatikk, skriveopplæring og elevtekster (5-10) (Vår 2020)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Anders Eilertsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Oblagorisk emne i valgfaget Norsk i grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

8. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanning 5-10 (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har brei innsikt i korleis elevar på 5.-10. trinn kan vidareutvikle skriveferdighetene sine

- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk
- har brei kunnskap om relevante teoriar om skrivning og skriveopplæring
- har kunnskap om dei ulike funksjonane skrivning kan ha for elevars utvikling og læring
- har kunnskap om skrivestrategiar
- har kunnskap om gjeldande normering av bokmål og nynorsk

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan analysere språket som system
- kan legge til rette for at elevar får skrive sakprega tekstar og fiksjonstekstar av ulikt slag
- kan rettleie elevar i ulike former for skriftleg argumentasjon og i variasjon i ordbruk og setningsoppbygging
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse, respons og vurdering av skriftlege elevtekstar
- kan vurdere relevante undervisningsmetodar i skriveopplæring, skriftforming og grammatikk frå 5. til 10. trinn, både for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan nytte retoriske kunnskapar i arbeid med skriftlege tekstar
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

Generell kompetanse

Kandidaten

- er ein sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø
- kan nytte faglege kunnskapar til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

NOR102 er konsentrert om desse fagområda:

- Skriveopplæring og arbeid med elevtekster med vekt på 5.-10. trinn
- Språket som system
- Språknormering, bokmål og nynorsk

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle tema, i samsvar med måla for læringsutbytte. Sentrale området som er integrert i emnet, er grunnleggande ferdigheiter, tilpassa opplæring, vurdering, fleirkulturelle perspektiv.

Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskingsbasert kunnskap. I lærarutdanninga spelar dessutan praksisperiodane ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til læringsutbytta i emnet.

Digitale arbeidsmåtar i emnet er blant anna: Innføring i akademisk bruk av Word (el. tilsv.) og referanseteknikk, opplæring i bruk av ordboksressursar og skrivehjelp på nett, grammatikkspel for barn og unge (t.d. GREI), samskrivingsverktøy til studentoppgåver.

Arbeidsomfang

I emnet må det reknast med totalt 400 timar arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, sjølvstudium, arbeidskrav, eksamensførebuing og eksamensgjennomføring.

Praksis

Det er to veker skoleovertaking i 8. semeter. Sjå nærmare informasjon i Plan for praksis (5-10).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

I løpet av semesteret blir det gitt oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema i emnet, og i samband med praksis:

1. Individuelt skriftleg arbeidskrav (grammatikk/språket som system). Målform: bokmål
2. Individuelt skriftleg arbeidskrav (skriveopplæring/elevtekstanalyse). Målform: nynorsk
3. Deltaking på profesjonsdagar

Tilbakemelding på arbeidskrav kan dels vere frå faglærarar, dels frå andre studentar, eventuelt kan dei bli vurdert av studenten sjølv (f.eks. refleksjonslogg). Meir detaljert beskriving av innhaldet i arbeidskrava vil bli gitt ved undervisningsstart.

Alle arbeidskrav må vere godkjende før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Sluttvurdering i emnet består av to deleksamenar:

Deleksamen 1. Individuell skriftleg skoleeksamen, 4 timar

Skriftlig skoleeksamen tel 40 % av total karakter. Målform: bokmål

Denne deleksamenen vektlegg grammatikkdelen av emnet, altså læringsutbytta knytt til språket som system.

Tillatne hjelpemiddel: Ingen.

Karakterregel: A-F.

Intern og ekstern sensor.

Deleksamen 2: Individuell heimeeksamen, tre dagar

Heimeeksamen tel 60 % av total karakter. Målform: nynorsk

Denne deleksamenen vektlegg tema knytt til skrivedidaktikk og analyse av elevtekster.

Omfang: 3000 ord (+/- 10 %). Innholdsliste og litteraturliste kjem i tillegg.

Karakterregel: A-F.

Intern og ekstern sensor.

Kandidaten må ha greidd b e eksamenar for   få karakter i emnet.

Evaluering av emnet

Studentane får anledning til   delta i evaluering av emnet (EVA3). Resultata blir handsama av studieieiar og av faglærarane som er knytt til emnet.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 20.12.2017.

Bøker:

Kulbrandstad, Lars A. og Kinn, Torodd (2016). Språkets mønstre. Norsk språklære med  vingsoppgaver. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 17-56, 115-507) (433 sider)

Otnes, Hildegunn & Harald M. Iversen (2016).  l re   skrive. Tekstkompetanse i norskfagets skriveopplæring. Oslo: Universitetsforlaget. (248 sider)

Artiklar og kapittel (i kompendium):

Aasen, Arne J. & Trygve Kvithyld (2012).   skrive, det er   omskrive - funksjonell respons for   utvikle elevenes revisjonskompetanse. I Bedre skole 1. (s. 24-29) (6 sider) Henta frå:

http://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre_Skole/BS_nr_1_11/BS_1-12/UTD-BedreSkole-0112-WEB_Kvithyld_Aasen.pdf

Andreassen, Rune & Benthe K. Jansson (2014). Lese- og skrivevansker. I Jansson, Benthe K. & Traavik, Hilde (red.), Norsk boka 2. Norsk for grunnskolel reutdanning 1-7. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 183-217) (35 sider)

Berge, Kjell Lars (2014).   kunne uttrykke seg skriftlig. I Stray, Janicke Heldal & Wittek, Line (red.), Pedagogikk - en grunnbok. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (s. 488-502) (15 sider)

Dysthe, Olga & Frøydis Hertzberg (2009). Den nyttige tekstresponsen - hva sier nyere forskning? I Haugaløkken, Ove K. m., fl. (red.): Tekstvurdering som didaktisk utfordring. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 35-43) (8 sider)

Evensen, Lars S. (2010). En gyldig vurdering av elevers skrivekompetanse? I Smidt, J., Folkvord, I. & Aasen, A. J. (red.), Rammer for skriving. Om skriveutvikling i skole og yrkesliv. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. (s. 13-31) (19 sider) Henta frå:

<http://www.skrivesenteret.no/ressurser/en-gyldig-vurdering-av-elevers-skrivekompetanse/>

Hertzberg, Frøydis (2014). Grammatikk i skolen - klart for en omkamp? I Bedre skole 2. (s. 80-83) (4 sider) Henta frå:

http://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/BedreSkole/BS_2_2014/UTD-BedreSkole-0214-WEB_Hertzberg.pdf

Hertzberg, Frøydis (2008). Grammatikk? I Nergård, Mette Elisabeth & Tonne, Ingebjørg (red.), Språkdidaktikk for norsklærere. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 17-26) (10 sider)

Hertzberg, Frøydis (2008). Sjangerskriving i ungdomsskolen: Fortelling er ikke nok. I Bjar, Louise (red.), Det er språket som bestemmer! Læring og språkutvikling i grunnskolen. Bergen: Fagbokforlaget/LNU. (s. 223-241) (18 sider)

Hognestad, Jan K. (2013). Fonetikk og fonologi. I Traavik, Hilde & Jansson, Benthe K. (red.), Norsk boka 1. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 97-114) (17 sider)

Jansson, Benthe K. (2013). Språknormering. I Traavik, Hilde & Jansson, Benthe K. (red.), Norsk boka 1. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 247-259) (13 sider)

Løvland, Anne (2007). Kva kjenneteiknar ein samansett tekst? I På mange måtar. Samansette tekstar i skolen. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (s. 20-40) (21 sider)

Matre, Synnøve og Nygård, Mari (2017), Språksyn og språkteoretiske tilnæringsmåter (kap. 2), I: Igland, Mari og Nygård, Mari (red.), Norsk 5-10. Språkboka, s. 23-38. Oslo: Universitetsforlaget (26 sider)

Skovholt, Karianne & Veum, Aslaug (2014). Teoriar om tekst og kommunikasjon. I: Tekstanalyse. Ei innføring. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (s. 20-40) (21 sider)

Solheim, Randi & Matre, Synnøve (2014). Forventninger om skrivekompetanse. Perspektiver på skrivning, skriveopplæring og vurdering i «Normprosjektet». Viden om Læsning, s. 76-89 (13 sider)

Solheim, Randi, Ann S. Larsen & Anne C. Torvatn (2010). 'Skrivekulturar på mellomtrinnet - tre dømme'. I Smidt, Jon (red.), Skrivning i alle fag - innsyn og utspill. Trondheim: Tapir akademiske forlag. (s. 39-65) (27 sider)

Traavik, Hilde (2009). Grunnleggende ferdigheter: Hvorfor er de så viktige? I Traavik m.fl. (red.), Grunnleggende ferdigheter i alle fag. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 18-31) (14 sider)

Læreplanen i norsk og andre relevante offentlege dokument:

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova):

<http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

Forskrift til opplæringslova:

<http://www.lovdatab.no/for/sf/kd/kd-20060623-0724.html>

Læreplan i norsk: <http://www.udir.no/k106/NOR1-05/>

Utdanningsdirektoratet (2014): Vurderingsrettleiingar og eksamensoppgåver: <https://pgsf.udir.no/dokumentlager/EksamensOppgaver.aspx?proveType=EG> (Passord til eksempeloppgåver vil bli gitt av forelesar.)

Elevtekster

Eit utval elevtekster vil bli delt ut på forelesingane

LUNOR10318 Språkleg mangfald, variasjon og endring (Vår 2020)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Åshild Søfteland

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valfaget Norsk for grunnskolelærerutdanning 5 - 10 (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

8. semester (vår) i Grunnskolelærerutdanning 5-10 (240 studiepoeng).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har god innsikt i talemålsvariasjonen i moderne norsk på historisk, dialektologisk og sosiolingvistisk grunnlag
- har god innsikt i språklege endringsprosessar i fortid og samtid
- har brei kunnskap om norsk språkhistorie (etter 1800)
- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære seg norsk som eit andrespråk
- har utvida innsikt i korleis elevar med norsk som andrespråk kan vidareutvikle skriveferdigheitene sine
- har kunnskap om svensk, dansk og samisk og kjennskap til andre nordiske språk og nasjonale minoritetsspråk

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan bruke kunnskap om talemål og skriftspråksnormering i skriveopplæringa
- kan legge til rette for og gjennomføre undervisning i den målforma som er sidemål for elevane
- kan bruke kunnskap om fleirspråklegheit for å legge til rette for god lese- og skriveopplæring på 5.-10. trinn for elevar med norsk som andrespråk
- kan legge til rette for variert nabospråksundervisning
- kan analysere og vurdere læremiddel i norskfaget

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan vurdere norskfaget og eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfagets forskning og faghistorie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå slike perspektiv på faget
- kan rettleie elevar i arbeidet med tekstar slik at dei kan utvikle seg sjølve og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom
- kan sjå faget i eit større danningperspektiv og undervisninga som ein del av opplæringa i eit aktivt deltakardemokrati

Innhold

Norsk 103 er konsentrert om desse fagområda:

- Talemålsvariasjon (dialektologi og sosiolingvistikk)
- Språkhistorie etter 1800
- Norsk som andrespråk og fleirspråklegheit generelt
- Sidemålsdidaktikk
- Nabospråksdidaktikk

Det vil bli arbeidd både teoretisk og skoleretta med alle fagområda, i samsvar med måla for læringsutbytte. Det blir også lagt vekt på at studentane skal utvikle sin eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningsspråket er norsk, svensk eller dansk.

Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid, og lærestoffet skal bygge på anerkjent forskingsbasert kunnskap. I lærarutdanninga spelar dessutan praksisperiodane ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til læringsutbytta i emnet.

Digitale arbeidsmåtar i emnet er blant anna: Innføring i bruk av PowerPoint (eller tilsvarende presentasjonsverktøy) inkludert bruk av lyd og bilde, nettressursar i nabospråksundervisning og nynorskundervisning, enkel innsamling av dialektdata via dialektkorpus eller opptak og transkripsjon.

Det er lagt opp til ein studietur til Schæffergården, Danmark. Studieturen varer i 4-5 dagar. Opphaldet er støtta av Fondet for dansk-norsk samarbeid (<http://dansk-norsk.no/>), men studentane må rekne med kostnader til reise/opphald. Sjå pkt. Arbeidskrav.

Arbeidsomfang

I emnet må det reknast med totalt 400 timar arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, sjølvstudium, arbeidskrav, eksamensførebuing og eksamensgjennomføring.

Praksis

Praksis består av to veker skoleovertaking. Sjå nærmare informasjon om praksisopplæringa i Plan for praksis for Grunnskolelærerutdanningen 5-10.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

I løpet av semesteret blir det gitt oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema i emnet, og i samband med praksis:

1. Analyse av bruk av læremiddel (kan vere tverrfagleg)
2. Munnleg og/eller praktisk arbeidskrav om språkleg variasjon (kan innebere studietur til Danmark, sjå Undervisnings- og læringsformer).
3. Individuell skriftleg oppgåve om språkhistorie (målform: nynorsk)

Tilbakemelding på arbeidskrav kan dels vere frå faglærarar, dels frå andre studentar, eventuelt kan dei bli vurdert av studenten sjølv (f.eks. refleksjonslogg). Meir detaljert beskriving av innhaldet i arbeidskrava vil bli gitt ved undervisningsstart.

Alle arbeidskrav må vere godkjende før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell munnleg eksamen

Varigheit: totalt ca. 35 minutt.

Den munnlege eksaminasjonen er todelt. Først presenterer studenten eitt av arbeidskrava sine (sjølvvalt, ca. 5 minutt). Presentasjonen skal vere reflekterande rundt eigen læringsprosess, ikkje berre eit referat av det faglege innhaldet. Deretter følgjer ein eksaminasjonsdel på omlag 30 minutt, der sensorane og studenten har ei fagleg samtale med utgangspunkt i tema frå emnet. I vurderinga vil både det faglege innhaldet og dei munnlege ferdigheitene bli vurdert.

Tillatne hjelpemiddel: Ingen.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

Ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Studentane får anledning til å delta i evaluering av emnet (EVA3). Resultata blir handsama av studieleiar og av faglærarane som er knytt til emnet.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 14. mai 2018.

Bøker

Berggren, Harald, Kjartan Sørland & Vigdis Alver (2012). God nok i norsk? Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (kap. 1-11) (195 sider)

Hårstad, Stian (2015). Nabospråk og nabospråksundervisning. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (77 små sider)

Jansson, Benthe Kolberg & Synnøve Skjong (red.). (2011). Norsk = nynorsk og bokmål. Ei grunnbok om nynorsk i skolen. Oslo: Samlaget. (Kap. 1 og 5-8) (114 sider)

Knudsen, S. V., Aamotsbakken, B. & Skjelbred, D. (2007). Tekst i vekst: teoretiske, historiske og analytiske perspektiver på pedagogiske tekster. Oslo: Novus. (247 sider)

Matsson, Anna F. & Gisela Håkansson (2011). Bedömning av svenska som andraspråk. En analysmodell baserad på grammatiska utvecklingsstadier. Lund: Studentlitteratur. (124 sider)

Mæhlum, Brit & Unn Røyneland (2012). Det norske dialektlandskapet. Innføring i studiet av dialekter. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (200 sider)

Mæhlum, Brit, Unn Røyneland, Gunnstein Akselberg & Helge Sandøy (2008). Språkmøte. Innføring i sosiolingvistik. Oslo: Cappelen Damm akademisk. (kap. 1-3, 5-7 og 10) (122 sider)

Otnes, Hildegunn & Bente Aamotsbakken (2006). Tekst i tid og rom. Norsk språkhistorie. Oslo: Samlaget. (279 sider)(kap. 1 og 5-11)

Artiklar og delkapittel

Engen, Thor O. & Lars A. Kulbrandstad (2004). Minoritetsspråk i Norge. I Tospråklighet, minoritetsspråk og minoritetsundervisning. (kap. 5) (37 sider)

Hasund, Ingrid K. (2006). Ungdomsspråk. Bergen: LNU/Fagbokforlaget. (kap. 1 "Introduksjon", kap. 5 "Slang" og kap. 7 "Småord") (50 små sider)

Svendsen, Bente A. & Unn Røyneland (2008). Multiethnolectal facts and functions in Oslo, Norway. International Journal of Bilingualism 12/1-2. (s. 63-83) (21 sider)

Todal, Jon (2007). Språkleg vitalisering - faktorar som vi ikkje skriv om. I Bull, Kuzmenko & Rießler (red.). Språk og språkforhold i Sápmi. Berlin: Nordeuropa Institut. (s. 201-210) (10 sider)

Generell kompetanse

Gjeldande læreplan for grunnskolen (LK 06)

Opplæringslova og forskrift til opplæringslova

